

PERISTIL NA KAPTOLU

CENTAR
KAPTOL

9. – 30. 5. 2014.

DANI S
RESTAURATORIMA

HRVATSKI
RESTAURATORSKI
ZAVOD

ZATVARANJE IZLOŽBI

PETAK
30. 5.

ČETVRTAK
29. 5.

PREDAVANJA U PROSTORIMA DRUŠTVA
SPLIČANA U ZAGREBU (MASARYKOVA 22)
(18:00)

dr. sc. Katja Marasović:
ISTRAŽIVANJE I UREĐENJE PERISTILA
1956. - 1961.

dr. sc. Goran Nikšić:
SPLITSKA POVIJESNA JEZGRA –
KONZERVACIJA SVJETSKE KULTURNE
BAŠTINE

Ivan Sikavica:
PERISTIL DIOKLECijanOVE PALAČE –
KONZERVATORSKO-RESTAURATORSKI
ZAHVATI OD 2002. DO 2012. GODINE

Vinko Madiraca:
ARHEOLOŠKA ISTRAŽIVANJA KOLONADE
PERISTILA I CRKVE SV. ROKA

NASTUP STUDENSKIH KLAPA
RADIONICE ZA DJECU I MLADE (2. nivo)

- Radionica za keramiku (10:00 - 11:30)
- Likovna radionica: Oslikavanje kišobrana motivima s Peristila (11:45 - 13:15)

PREZENTACIJA KLESANJA KAMENA
PREZENTACIJA ČIŠĆENJA LASEROM
(10:00 - 14:00, 2. nivo)
PREZENTACIJA RESTAURIRANJA
TEKSTILA (13:30 - 15:00, 2. nivo)

SUBOTA
24. 5.

ČETVRTAK
22. 5.

PREDAVANJA U PROSTORIMA DRUŠTVA
SPLIČANA U ZAGREBU (MASARYKOVA 22)
(18:00)

dr. sc. Radoslav Bužančić:
SPLIT I DIOKLECijanOVA PALAČA

Ivo Vojnović:
PROVEDBA ISTRAŽNIH I SANACIJSKIH
RADOVA U SKLOPU PROJEKTA OBNOVE
PERISTILA

Žana Matulić Bilač:
RIZNICA KONZERVATORSKO-RESTAURATORSKIH
ZAHVATA U SPLITSKOJ
KATEDRALI

Jurica Bezak:
KULTURNA BAŠTINA U PODMORJU
SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE -
PREGLED PODVODNIH ARHEOLOŠKIH
ISTRAŽIVANJA 2009. DO 2013. GODINE

NASTUP STUDENSKIH KLAPA
RADIONICE ZA DJECU I MLADE (2. nivo)

- Radionica za keramiku (10:00 - 11:30)
- Likovna radionica: Izrada portreta cara Dioklecijana i sfinge s Peristila od gline (11:45 - 13:15)
- Izrada antičkog mozaika (13:30 - 15:00)

PREZENTACIJA KLESANJA KAMENA
PREZENTACIJA ČIŠĆENJA LASEROM
(10:00 - 14:00, 2. nivo)

SUBOTA
17. 5.

ČETVRTAK
15. 5.

PREDAVANJA U PROSTORIMA DRUŠTVA
SPLIČANA U ZAGREBU (MASARYKOVA 22)
(18:00)

dr. sc. Joško Belamarić:
DIOKLECijanOVA EGIPATSKA LEKCIJA

dr. sc. Domagoj Mudronja:
PRIRODOSLOVNA ISTRAŽIVANJA NA
PERISTILU DIOKLECijanOVE PALAČE
U SPLITU

Vinka Marinković:
SFINGA NA PERISTILU - PITANJE
ZAŠTITE I PREZENTACIJE

mr. sc. Tonči Borovac:
ANTIČKI MOZAIKI U BULIČEVOJ I I
ARHIDAKONOVOJ ULICI (DIOKLECijanOVA
PALAČA)

NASTUP STUDENSKIH KLAPA
RADIONICE ZA DJECU I MLADE (2. nivo)

- Radionica za keramiku (10:00 - 11:30)
- Likovna radionica: Izrada novca iz doba cara Dioklecijana (11:45 - 13:15)
- Izrada antičkog mozaika (13:30 - 15:00)

PREZENTACIJA KLESANJA KAMENA
PREZENTACIJA ČIŠĆENJA LASEROM
(10:00 - 14:00, 2. nivo)

SUBOTA
10. 5.

PETAK
9. 5.

OTVARANJE (16:00, 2. nivo)

Pozdravni govori i otvaranje izložbi o projektima Hrvatskog restauratorskog zavoda:

- Izložba „Peristil“
- Izložba „Palača Bajamonti - Dešković“
- Izložba o podvodnim arheološkim istraživanjima

PREZENTACIJA RESTAURIRANJA
TEKSTILA, KLESANJA KAMENA I
ČIŠĆENJA LASEROM

PROJEKCIJA DOKUMENTARNOG
FILMA “DIOKLECijanOVI PODRUMI”

NASTUP STUDENSKIH KLAPA

ORGANIZATOR:

Hrvatski restauratorski zavod
Nike Grškovića 23
10000 Zagreb
tel.: +385 (0)1 4684 599
faks: +385 (0)1 4683 289
www.h-r-z.hr
e-pošta: uprava@h-r-z.hr

POKROVITELJ:

Ministarstvo kulture RH

SPONZORI:

Hrvatska poštanska banka,
Termodinamika, Centar Brač

PARTNERI:

Centar Kaptol, Društvo spličana u Zagrebu, Udruga studenata grada Splita

O PROJEKTU

Pozitivni primjeri očuvanja kulturnog i nacionalnog identiteta temelj su promicanju konzervatorsko-restauratorske struke, a ljepota Peristila nakon provedenih zaštitnih radova zorno pokazuje značaj restauratorskih radova u vrednovanju baštine. Stoga je Hrvatski restauratorski zavod osmislio projekt „Peristil na Kaptolu - Dani s restauratorima“, kojem je cilj javnom prezentacijom konzervatorsko-restauratorske djelatnosti u prostorima Centra Kaptol široj javnosti približiti značaj očuvanja kulturne baštine – od stvaranja pozitivne svijesti o baštini do njezinog sagledavanja kao resursa gospodarskog i turističkog razvoja. Raduje nas što smo realizaciju ovog projekta ostvarili zajedničkim radom predstavnika gospodarstva, privatnog sektora, lokalne zajednice i udruga građana. Zahvaljujući njihovoj suradnji sva događanja mogu se posjetiti besplatno. Program uz zabavno druženje s restauratorima obuhvaća: izložbe, radionice za djecu i mlade, prezentacije konzervatorsko-restauratorskih postupaka i stručno popularna predavanja.

IZLOŽBE

Svakog dana posjetitelji mogu razgledati izložbe o projektima Hrvatskog restauratorskog zavoda na području Splita. Tri tematske izložbe obuhvaćaju konzervatorsko-restauratorske radove na Peristilu Dioklecijanove palače i u Palači Bajamonti-Dešković te podvodna arheološka istraživanja u splitskom akvatoriju.

PERISTIL DIOKLECIJANOVE PALAČE U SPLITU

Konzervatorsko-restauratorski zahvati na Peristilu Dioklecijanove palače jedan je od najkompleksnijih i najznačajnijih projekata u sklopu obnove povijesne jezgre Splita u novijem razdoblju. Radovi su zajedno s pripremama i popratnim istraživanjima trajali čitavo desetljeće, u razdoblju od 2003.- 2013. godine.

Zahvat koji je u početku bio zamišljen kao čišćenje antičke kamene arhitekture prerastao je u složen i multidisciplinarni posao koji obuhvaća sve segmente obnove i prezentacije Peristila: od dijagnostičkih ispitivanja i prirodoslovnih istraživanja materijala i uzroka propadanja, preko sanacije temelja i konstrukcije uz obavezna arheološka istraživanja, do čišćenja i konzervacije kamena i žbuke, te završne prezentacije čitavog sklopa. Prilikom radova nije samo tretirana antička arhitektura, kako je u samome početku zamišljeno, već su u zahvat ušle sve kasnije interpolacije

i elementi arhitekture koji čine kulturno-povijesnu cjelinu Peristila: crkva sv. Roka, pročelje palače Skočibučić - Lukaris, pročelje palače Cipci i renesansne kapelice unutar Protirona. Zbog opsega radova te s obzirom na složenost konzervatorsko-restauratorskih problema, zahvati su podijeljeni u šest izvedbenih faza, a u projekt su uz stručnjake Hrvatskog restauratorskog zavoda uključeni brojni domaći i strani eksperti te institucije.

Kombinacijom konzervatorsko-restauratorskih zahvata i građevinskih postupaka usporeni su uznapredovali procesi deformacija konstrukcija i propadanja kamena. Uklanjanje tamnih naslaga nečistoće vratilo je čitkost arhitekture i dekorativnih elemenata.

Osim unapređenja estetskih i spomeničkih vrijednosti, konzervatorsko-restauratorski zahvati na Peristilu imaju širu urbanističku i socijalnu dimenziju. Projekt predstavlja značajan korak u redefiniranju vrijednosti stare gradske jezgre Splita u cjelini i putokaz za revitalizaciju njezinih zapuštenih dijelova.

STROPNI OSLIK PALAČE BAJAMONTI - DEŠKOVIĆ

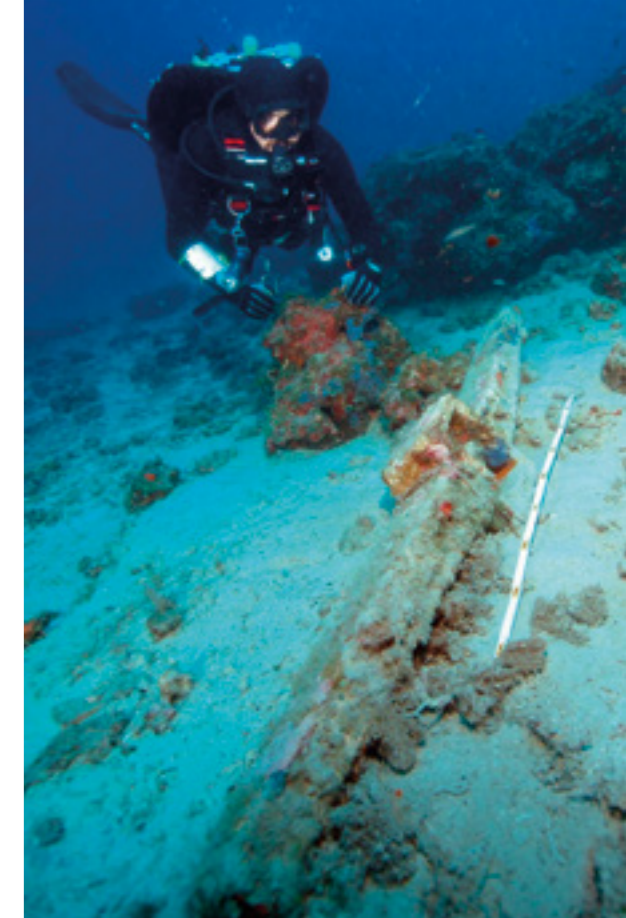
Zidne slike Antonia Zuccara u Palači Bajamonti Dešković u Splitu jedan su od rijetkih sačuvanih primjera oslikavanja interijera svjetovnih prostora devetnaestog stoljeća u Dalmaciji. Zaštitu i obnovu oslika koji su smješteni na stropovima salona u stanu nekadašnjeg splitskog gradonačelnika dr. Antonija Bajamontija restauratori Hrvatskoga restauratorskog zavoda u Splitu kontinuirano su provodili tijekom sedam godina, završivši s projektom 2011. godine. Tu su primjenjene dvije različite metode konzervacije-restauracije stropnih oslika: strop jugoistočne prostorije saniran je *in situ* dok je strop jugozapadne prostorije bilo potrebno odvojiti radi sanacije nositelja i gredne konstrukcije te ga ponovno vratiti.

Strop je razdijeljen i pažljivo u segmentima odvojen od gredne konstrukcije, nakon čega je svaki dio konsolidiran i retuširan. Nakon obnove svih segmenata, oni su poput mozaika montirani na posebno pripremljenu nosivu konstrukciju kako bi kao cjelina, ponovno preuzeli ulogu stropa.

S konzervatorsko-restauratorskog stajališta ti zahvati spadaju među nekoliko najsloženijih koji se u okviru struke mogu pojaviti, a zahtijevali su sigurno i stručno vodstvo, dobru procjenu, planiranje i organizaciju svih segmenata zahvata.

POD Vodna ARHEOLOŠKA ISTRŽIVANJA

Odjel za podvodnu arheologiju Hrvatskog restauratorskog zavoda predstaviti će novije rezultate svog rada na programu rekognosciranja i zaštite podvodne kulturne baštine Splitsko-dalmatinske županije. Tijekom pet godina sustavnih istraživanja podmorja otkriveno je nekoliko do sada nepoznatih antičkih i novovjekovnih lokaliteta kao i niz pojedinačnih nalaza koji će biti predstavljeni javnosti putem informativnih plakata i stručnih predavanja.

PREZENTACIJE KONZERVATORSKO-RESTAURATORSKIH RADOVA

Posjetioći će imati jedinstvenu priliku sudjelovati na prezentacijama konzervatorsko-restauratorskih zahvata na pokaznim materijalima.

1. Prezentacija klesanja kamena

Djelatnici Restauratorskog odjela Hrvatskog restauratorskog zavoda u Splitu koji su izvodili opsežne 10-godišnje radove obnove Peristila Dioklecijanove palače prezentirat će metode klesanja kamena i alate za obradu kamena. Zainteresirani posjetitelji moći će se i sami okušati u klesanju pod stručnim nadzorom naših restauratora.

2. Prezentacija čišćenja laserom

Izvedeni radovi na Peristilu Dioklecijanove palače otkrili su elemente koji su bili skriveni stoljetnim slojem tamnih naslaga. Pritom je korištena suvremena metoda laserskog čišćenja kamena koju će posjetitelji imati priliku vidjeti iz prve ruke.

3. Prezentacija restauriranja tekstila

Djelatnice Odjela za tekstil, papir i kožu Hrvatskog restauratorskog zavoda demonstrirat će metode konzerviranja, saniranja i pohrane arheološkog, etnografskog i drugih vrsta tekstila.